

ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติต่อการทำงานบริการสุขภาพกับผลสัมฤทธิ์ของการศึกษาของนักศึกษา

พยาบาลศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นครราชสีมา

ศกุนตลา อนุเรือง พย.ม.*

ลออวรรณ อึ้งสกุล คม.**

วิภาวี พลแก้ว พย.บ.***

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาทัศนคติต่อการทำงานบริการสุขภาพ และความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติต่อการทำงานบริการสุขภาพศาสตร์ กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาพยาบาล ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 2-4 ปีการศึกษา 2551 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นครราชสีมา จำนวน 568 คน กลุ่มตัวอย่างกำหนดขนาดโดยใช้เกณฑ์ร้อยละ 80.00 สุ่มแบบแบ่งชั้น ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 454 คน แบ่งข้อมูลเป็น 2 ส่วน คือ ข้อมูลทั่วไป เกรดเฉลี่ยสะสม และทัศนคติต่อการทำงานบริการสุขภาพ โดยใช้แบบสอบถามทัศนคติต่อการทำงานบริการสุขภาพที่สถาบันพระบรมราชชนกสร้างขึ้น วิเคราะห์ข้อมูลหา ความถี่ จำนวน ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และทดสอบความสัมพันธ์โดยใช้สถิติไคสแควร์ (Chi-square) ผลการวิจัยพบว่า

1. ทัศนคติต่อการทำงานบริการสุขภาพของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 2, 3 และ 4 ปีการศึกษา 2551 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นครราชสีมา ส่วนใหญ่อยู่ในระดับสูง ทุกชั้นปี
2. ทัศนคติต่อการทำงานบริการสุขภาพของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิตชั้นปีที่ 4 มีค่าเฉลี่ยคะแนนทัศนคติต่อการทำงานบริการสุขภาพอยู่ในระดับสูง (47.60) แต่นักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิตชั้นปีที่ 2 และ 3 มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง (43.74 และ 43.65 ตามลำดับ)
3. ทัศนคติ ต่อการทำงานบริการสุขภาพ กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาสัมพันธ์กันอย่างไม่มีความสำคัญทางสถิติ ($p > .05$)

คำสำคัญ: บริการสุขภาพ, นักศึกษาพยาบาล, ผลสัมฤทธิ์การศึกษา

* พยาบาลวิชาชีพชำนาญการด้านการสอน สำนักพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี จังหวัดนครราชสีมา

** พยาบาลวิชาชีพชำนาญการพิเศษ ภาควิชาการพยาบาล 3 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นครราชสีมา

*** พยาบาลวิชาชีพปฏิบัติการ ภาควิชาการพยาบาลเด็ก วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นครราชสีมา

The Relationship between Attitude toward Health Service and learning Achievement of Nursing Students of Boromarajonani College of Nursing, Nakhonratchasima

Abstract

This descriptive study aimed at examining nursing students' attitude toward health service and the relationship between the attitude and learning achievement. The stratified random sampling technique was used to recruit 454 from 568 students in the second, third and fourth years in academic year 2008 at Boromarajonani College of Nursing Nakhonratchasima. Data were collected using the questionnaire, developed by Praboromarajchanok Institute, including two parts: 1) personal information and learning achievement (GPA) and 2) attitude toward health service. The personal information and health service attitude data were analyzed using frequency, percentage, mean and standard deviation. The relationship between attitude toward health service and learning achievement was analyzed by Chi-square.

The results were as follows:

1. The levels of attitude toward health service of the majority of the students in Years 2, 3, and 4 were high.
2. The mean score of attitude toward health service of the forth year nursing students was at a high level and higher than those of the nursing students in the third and second years which were at moderate level.
3. There was no statistically significant relationship between attitude toward health service and learning achievement ($p > .05$).

Keywords: health service, learning achievement, nursing student

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การให้บริการทางด้านสุขภาพ เป็นงานหลักของวิชาชีพพยาบาล การที่พยาบาลจะให้บริการทางด้านสุขภาพได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น ขึ้นอยู่กับหลายองค์ประกอบ เช่นความรู้ ความสามารถทั้งทางด้านวิทยาศาสตร์และศิลปศาสตร์ การมีจริยธรรม คุณธรรม นอกจากนี้ทัศนคติต่อการบริการสุขภาพยังเป็นอีกองค์ประกอบหนึ่งที่สำคัญต่อการกำหนดพฤติกรรมของผู้ให้บริการทางด้านสุขภาพ ซึ่งนักจิตวิทยาเชื่อว่า ทัศนคติมีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงาน เนื่องจากทัศนคติมีความเกี่ยวข้องกับความรู้สึกลึกซึ้งคิดแนวความคิดหรือความต้องการที่จะปฏิบัติ/กระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง (ประภาเพ็ญ สุวรรณ, 2520 อ้างใน ปฏิพร บุญกล้า, รัตนา ทองสวัสดิ์, ศิริพร สิงหนะตร และอัญชลี คงมัน, 2526) หากผู้ที่มีทัศนคติต่อการทำงานด้านสุขภาพดี จะส่งผลต่อแนวโน้มในการปฏิบัติงานที่ดีด้วย

ปัจจุบันโรคเรื้อรังเป็นปัญหาสาธารณสุขที่สำคัญของทุกประเทศทั่วโลก มีจำนวนผู้ป่วยเรื้อรังเพิ่มจำนวนขึ้นอย่างรวดเร็ว ซึ่งผู้ป่วยเหล่านี้ต้องใช้บริการสุขภาพบ่อยครั้ง และต่อเนื่อง ทำให้สถานบริการสุขภาพต้องเพิ่มจำนวนมากขึ้นเพื่อรองรับผู้ป่วยในกลุ่มนี้ ประกอบกับประชาชนสามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลของสถานบริการสุขภาพได้สะดวกสบาย สามารถเปรียบเทียบการบริการ และเลือกใช้สถานบริการสุขภาพได้อย่างอิสระ ทำให้สถานบริการสุขภาพตื่นตัวในการประกันคุณภาพการบริการในด้านต่างๆ เพื่อตอบสนองความคาดหวังของคนในสังคมต่อการบริการ หรือการปฏิบัติที่ดีจากผู้ทำงานบริการสุขภาพมากยิ่งขึ้น และสถานการณ์ปัจจุบันเกิดการฟ้องร้องสถานบริการสุขภาพหรือผู้ทำงานบริการสุขภาพมากยิ่งขึ้น มีผลทำให้ทัศนคติของผู้ให้บริการมีแนวโน้มต่อการให้บริการเป็นไปในทางลบ ดังนั้นสถาบันการศึกษาพยาบาลทุกแห่ง จึงต้องให้ความสำคัญอย่างยิ่งกับการเตรียมความพร้อมของบัณฑิตพยาบาล ให้สามารถบริการสุขภาพที่ดีตามที่สังคมคาดหวัง

สถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข มีหน้าที่รับผิดชอบในการผลิตบุคลากรผู้ให้บริการทางด้านสุขภาพ โดยมีนโยบายให้วิทยาลัยในสังกัดทุกแห่งจัดการเรียนการสอน โดยมีเป้าหมายให้ผู้เรียนเกิดพัฒนาการ 3 ด้าน ได้แก่ 1. ด้านพุทธิพิสัย ให้ผู้เรียนมีความรู้ ความจำ เข้าใจ เกิดการวิเคราะห์ สังเคราะห์ในสิ่งที่ได้เรียนรู้ เกิดการประเมินค่า และสามารถประยุกต์สู่การปฏิบัติได้อย่างเหมาะสมตามสถานการณ์ 2. ด้านทักษะพิสัย เป็นการนำความรู้มาปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง ครอบคลุม สามารถลำดับความจำเป็นก่อนหลังได้ และสามารถแก้ปัญหาสถานการณ์ต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม ตลอดจนมีการประเมินผล การปฏิบัติได้ บันทึกผลของการปฏิบัติได้ และ 3. ด้านจิตพิสัย เป็นการสร้างลักษณะนิสัยที่ดีต่อวิชาชีพ มีจริยธรรม คุณธรรม และทัศนคติที่ดีต่อการทำงานบริการสุขภาพ ซึ่งพัฒนาการทั้ง 3 ด้าน จะช่วยส่งเสริมให้เกิดคุณภาพของการปฏิบัติการพยาบาลได้ดียิ่งขึ้น

จากการศึกษาเกี่ยวกับทัศนคติต่อการทำงานบริการสุขภาพของผู้สำเร็จการศึกษาจากวิทยาลัยพยาบาลในสังกัด สถาบันพระบรมราชชนกหลายแห่ง (สถาพร แถวจันทิก, อัญชนา จุลศิริ และพิศดี มินศิริ, 2549) พบว่า ผู้สำเร็จการศึกษามีทัศนคติต่อการทำงานบริการสุขภาพในระดับปานกลาง ซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์ที่คาดหวัง และการศึกษาดังกล่าวเป็นการศึกษาในผู้สำเร็จการศึกษาแล้ว จึงทำให้ทางวิทยาลัยไม่สามารถแก้ปัญหาที่พบได้ ด้วยเหตุดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาทัศนคติต่อการทำงานบริการสุขภาพ ในนักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครราชสีมา ซึ่งเป็นสถานที่ผู้วิจัยปฏิบัติงานอยู่ ผลที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษาในครั้งนี้ คือได้ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับทัศนคติในการทำงานบริการสุขภาพของนักศึกษาพยาบาลแต่ละชั้นปี สามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมทัศนคติต่อการทำงานบริการสุขภาพ จนสามารถเพิ่มคุณภาพการบริการให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

1. เพื่อศึกษาทัศนคติต่อการทำงานบริการสุขภาพของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 2-4 ปีการศึกษา 2551 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครราชสีมา
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติต่อการทำงานบริการสุขภาพ กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 2-4 ปีการศึกษา 2551 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครราชสีมา

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาทัศนคติต่อการทำงานบริการสุขภาพ และความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติต่อการทำงานบริการสุขภาพกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิตโดยใช้เกรดเฉลี่ยสะสม (GPA) ของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 2-4 ปีการศึกษา 2551 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครราชสีมา โดยประชากรที่ศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาพยาบาล ศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 2-4 ปีการศึกษา 2551 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครราชสีมาจำนวน 568 คน กลุ่มตัวอย่างกำหนดขนาดโดยใช้เกณฑ์ร้อยละ 80.00 สุ่มแบบแบ่งชั้น ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 454 คน เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล มี 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลพื้นฐาน และเกรดเฉลี่ยสะสม (GPA) ของนักศึกษาพยาบาล โดยกำหนดเกณฑ์ระดับเกรดเฉลี่ยสะสมเป็น 4 ระดับ ดังนี้

2.00-2.49 หมายถึง เกรดเฉลี่ยสะสมระดับต่ำ

2.50-2.99 หมายถึง เกรดเฉลี่ยสะสมระดับปานกลาง

3.00-3.49 หมายถึง เกรดเฉลี่ยสะสมระดับดี

3.50-3.74 หมายถึง เกรดเฉลี่ยสะสมระดับดีมาก

3.75-4.00 หมายถึง เกรดเฉลี่ยสะสมระดับดีเยี่ยม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามทัศนคติต่อการทำงานบริการสุขภาพ ของสถาบันพระบรมราชชนก มีข้อคำถาม 26 ข้อ แบ่งเป็นข้อคำถามที่มีความหมายด้านบวก 12 ข้อ และข้อคำถามที่มีความหมายด้านลบ 14 ข้อ โดยข้อคำถามด้านบวก คะแนนเต็ม 34 คะแนน โดยในข้อ 2, 3, 9, 10, 12, 13, 14, 16, 21 ตอบเห็นด้วย ได้ 3 คะแนน ไม่เห็นด้วยได้ 0 คะแนน ข้อ 6, 18 ตอบเห็นด้วย ได้ 2 คะแนน ไม่เห็นด้วยได้ 0 คะแนน ข้อ 19 ตอบเห็นด้วย ได้ 1 คะแนน ไม่เห็นด้วยได้ 0 คะแนน ส่วนข้อคำถามด้านลบ คะแนนเต็ม 32 คะแนน โดยในข้อ 1, 5, 11, 17, 22, 25, 26 ตอบเห็นด้วย ได้ 3 คะแนน ไม่เห็นด้วยได้ 0 คะแนน ข้อ 2, 7, 8, 15, 20, 23 ตอบเห็นด้วย ได้ 2 คะแนน ไม่เห็นด้วยได้ 0 คะแนน ข้อ 24 ตอบเห็นด้วย ได้ 1 คะแนน ไม่เห็นด้วยได้ 0 คะแนน แล้วนำผลรวมของคะแนนเต็ม 66 มาแบ่งคะแนนเป็น 3 ระดับ โดยหาค่าพิสัย หารด้วย 3 (กานดา พูนลาภทวี, 2539 อ้างในปริญญญา ก้องสกุล และปัทมา แคนยุกต์, 2548) คือ

คะแนน 0-22 หมายถึง มีทัศนคติต่อการบริการสุขภาพอยู่ในระดับต่ำ

คะแนน 23-44 หมายถึง มีทัศนคติต่อการบริการสุขภาพอยู่ในระดับปานกลาง

คะแนน 45-66 หมายถึง มีทัศนคติต่อการบริการสุขภาพอยู่ในระดับสูง

ขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดำเนินการโดยขออนุมัติโครงการวิจัยและผ่านจริยธรรมการวิจัย จากคณะกรรมการของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครราชสีมา พบกลุ่มตัวอย่างเพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ สอบถามความสนใจในการเข้าร่วมเป็นกลุ่มตัวอย่างงานวิจัย โดยจัดทำเอกสารพิทักษ์สิทธิของผู้ตอบชี้แจงถึงความสำคัญ และจุดประสงค์ที่ให้ตอบแบบสอบถาม การนำคำตอบที่ได้ไปใช้ประโยชน์ ให้ความมั่นใจว่า ข้อมูลที่ตอบจะไม่ถูกเปิดเผยเป็นรายบุคคล จะไม่มีผลกระทบต่อผู้ตอบ หากยินยอมให้ลงนามในใบยินยอมเข้าร่วมงานวิจัย และดำเนินการเก็บข้อมูลโดยให้เวลาในการตอบแบบสอบถาม 20 นาที แล้วนำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป โดยข้อมูลทั่วไปวิเคราะห์ หาค่าเฉลี่ย ความถี่ และร้อยละ ทัศนคติต่อการทำงานบริการสุขภาพ เมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์แล้ว ใช้การวิเคราะห์หาค่าความถี่ และร้อยละ หากความสัมพันธ์ของทัศนคติต่อการทำงานบริการสุขภาพ กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้ไคสแควร์ (Chi-square)

ผลการวิจัย

ทัศนคติต่อการทำงานบริการสุขภาพของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 2-4 ปีการศึกษา 2551 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครราชสีมา ส่วนใหญ่อยู่ในระดับสูง โดยพบว่าสัดส่วนของนักศึกษาที่มีทัศนคติต่อการทำงานบริการสุขภาพในระดับสูงของปี 4 มากกว่า ปี 3 และ ปี 3 มากกว่าปี 2 ดังรายละเอียดในตารางที่ 1

ตารางที่ 1

จำนวนและร้อยละของทัศนคติต่อการทำงานบริการสุขภาพต่อการทำงานบริการสุขภาพ

ชั้นปี	ระดับทัศนคติต่อการทำงานบริการสุขภาพ					
	สูง(คะแนน 45-66)		ปานกลาง (คะแนน 23-44)		ต่ำ (คะแนน 0-22)	
	จำนวน(คน)	ร้อยละ	จำนวน(คน)	ร้อยละ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
ชั้นปีที่ 2	152	53.50	131	46.1	1	0.40
ชั้นปีที่ 3	35	56.50	27	43.5	-	-
ชั้นปีที่ 4	76	70.40	32	29.6	-	-
รวม	263	57.90	190	41.9	1	0.20

ทัศนคติต่อการทำงานบริการสุขภาพของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิตชั้นปีที่ 4 มีค่าเฉลี่ยคะแนนทัศนคติต่อการทำงานบริการสุขภาพอยู่ในระดับสูง (47.60) แต่นักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิตชั้นปีที่ 2 และ 3 มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง (43.74 และ 43.65 ตามลำดับ) ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2

เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยทัศนคติต่อการทำงานบริการสุขภาพ

ชั้นปี	จำนวนคน	ค่าเฉลี่ย (<i>M</i>)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (<i>SD</i>)
ชั้นปีที่ 2	284	43.74 (ปานกลาง)	7.025
ชั้นปีที่ 3	62	43.65 (ปานกลาง)	7.225
ชั้นปีที่ 4	108	47.60 (สูง)	7.697

3. ทัศนคติ ต่อการทำงานบริการสุขภาพ กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต ไม่มีความสัมพันธ์กัน ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3

ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติต่อการทำงานบริการสุขภาพ กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต

เกรดเฉลี่ยสะสม (GPA)	ระดับทัศนคติต่อการทำงานบริการสุขภาพ			χ^2	p-value
	สูง	ปานกลาง	ต่ำ		
2.50-2.99	140	119	1	0.88	.314
3.00-3.49	102	62	0		
3.50-3.74	17	9	0		
3.75-4.00	4	0	0		

ที่ระดับนัยสำคัญ.05

อภิปรายผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

ทัศนคติต่อการทำงานบริการสุขภาพของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต (ชั้นปีที่ 2-4) ปีการศึกษา 2551 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นครราชสีมา ส่วนมากอยู่ในระดับดี เนื่องจากการศึกษาพยาบาลตามหลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2546 ของสถาบันพระบรมราชชนก กำหนดให้วิทยาลัยพยาบาลในสังกัด จัดการเรียนการสอนตามปรัชญาของหลักสูตร โดยมีการเน้นให้ผู้เรียนให้การพยาบาลด้วยความเอื้ออาทร มีคุณธรรม จริยธรรม ยึดให้มีการตระหนักในจรรยาบรรณของวิชาชีพ มีการปลูกฝังทัศนคติที่ในการทำงานบริการสุขภาพ ทั้งในการสอนภาคทฤษฎี ทดลองปฏิบัติ และภาคปฏิบัติ (วิชา พึ่งพิงยม, สายสวาท เผ่าพงษ์ และสุภาวดี ไชยเดชาร, 2546; ปริญญา ก้องสกุล และปัทมา แคนยุกต์, 2547; กัญญ์สิริ จันทรเจริญ และคณะ, 2549) นอกจากนี้ ยังพบว่า การจัดการเรียน การสอนภาคปฏิบัติ การจัดสวัสดิการนักศึกษา การจัดการเรียนการสอนภาคทฤษฎี การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร มีผลต่อเจตคติวิชาชีพพยาบาล ทำให้นักศึกษาเรียนรู้ถึงความคาดหวังในบทบาทของตน จึงทำให้เกิดจิตสำนึกในการแสดงบทบาทให้เป็นไปตามความคาดหวังของผู้อื่น มีส่วนเสริมสร้างค่านิยมในวิชาชีพและการปฏิบัติการพยาบาล ผู้ป่วย คนในครอบครัว และทีมสหสาขาวิชาชีพ (อภา กันทะเป็ง, 2545; อาริวรรณ กลั่นกลิ่น, อวยพร ตันมุขกุล และคณะ, 2538) ซึ่งทัศนคติไม่ได้มีมาแต่กำเนิด แต่เป็นสิ่งที่เกิดจากการเรียนรู้ การเลียนแบบ ประสบการณ์ทั้งทางตรงและทางอ้อม อาจได้รับการถ่ายทอดมาจาก พ่อ แม่ ผู้ปกครอง ครูอาจารย์ หรือบุคคลสำคัญ (นวลอนงค์ บุญจรรณศิลป์, 2536; Foster, 1952) จึงส่งผลให้ทัศนคติต่อการทำงานบริการสุขภาพของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต (ชั้นปีที่ 2-4) ส่วนมากอยู่ในระดับสูง

ทัศนคติต่อการทำงานบริการสุขภาพของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 4 พบว่าอยู่ในระดับสูง คือร้อยละ 70.40 รองลงมา คือ นักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 3 ร้อยละ 56.50 และ นักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 2 ร้อยละ 53.50 ตามลำดับ และยังพบว่าระดับคะแนนเฉลี่ยทัศนคติต่อการทำงานบริการสุขภาพของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 4 พบในระดับสูง คือมีค่าเฉลี่ย 47.60 ส่วนนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 2 และปีที่ 3 มีค่าเฉลี่ยระดับปานกลาง 43.74 และ 43.65 ตามลำดับ อาจเนื่องมาจาก นักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 4 เป็นปีที่ใกล้จบการศึกษาเป็นพยาบาลวิชาชีพ ได้มีการสั่งสมบทบาทต่างๆ ในขณะที่มีการฝึกภาคปฏิบัติมากกว่านักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 2 และชั้นปีที่ 3 จึงทำให้มีความเข้าใจถึงลักษณะงานและระบบงาน (อารีย์ สุขก่องวาริ, 2538) นอกจากนี้การเปลี่ยนแปลงในตัวบุคคล ซึ่งต้องอาศัยระยะเวลา และกระบวนการเรียนการสอนจึงจะทำให้เกิดทัศนคติต่อการทำงานบริการสุขภาพในทางบวก (ประภาพัญญ์ สุวรรณ, 2520 อ้างใน นวลอนงค์ บุญจรัสศิลป์, 2536) จึงส่งผลให้นักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 4 มีทัศนคติต่อการทำงานบริการสุขภาพสูงกว่า นักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 2 และ 3

ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาหรือเกรดเฉลี่ยสะสม (GPA) ไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อการทำงานบริการสุขภาพ ของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต (ชั้นปีที่ 2-4) อาจเนื่องมาจากทัศนคติเป็นความรู้สึกนึกคิดของบุคคลที่เกิดจากประสบการณ์เฉพาะอย่าง การยอมรับอิทธิพลจากผู้อื่นเพราะต้องการสร้างพฤติกรรมของตนเองให้เหมือนกับบุคคลอื่นในวิชาชีพ เกิดการเลียนแบบเพื่อที่จะได้มีการติดต่อสัมพันธ์กับผู้อื่นได้ จึงทำให้การเปลี่ยนแปลงทัศนคติและพฤติกรรม (Kelman, 1967 อ้างใน สรลรัตน์ พลอินทร์, 2550) ในขณะที่ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา บ่งบอกเพียงคุณลักษณะและความสามารถของบุคคลอันเกิดจากระบบการเรียนการสอน (สุวลักษณ์ ตั้งประดิษฐ์ และคณะ, 2537) และผลการวิจัยหลายฉบับพบว่า เกรดเฉลี่ยสะสมตลอดหลักสูตร ไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อการทำงานบริการสุขภาพ ของนักศึกษา (รุจิเรศ ธนุรักษ์ และสุปราณี สุวรรณน้อย, 2524 ; ปฏิพร บุญกล้า และคณะ, 2530 ; วิภา เพ็งเสงี่ยม และคณะ, 2546 ; จารุวรรณ ชูพา และนฤมล อเนกวิทย์, 2547 ; กัญญ์สิริ จันทร์เจริญ และคณะ, 2549) ถึงแม้ว่าการศึกษาส่วนใหญ่จะพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาหรือเกรดเฉลี่ยสะสม (GPA) ไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อการทำงานบริการสุขภาพ แต่ก็อาจเป็นไปได้ว่า นักศึกษาพยาบาลบางส่วนที่มีความชอบและศรัทธาในวิชาชีพ จึงมีความตั้งใจในการศึกษา จึงทำให้พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับต่ำ ($r=.19, p<.05$) กับทัศนคติต่อการทำงานบริการสุขภาพ (ปริญญญา ก้องสกุล และปัทมา แคนยุกต์, 2548) การศึกษานี้จึงพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาหรือเกรดเฉลี่ยสะสม (GPA) ไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อการทำงานบริการ

สุขภาพ ของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต (ชั้นปีที่ 2-4) จึงอาจกล่าวได้ว่า ผู้ที่มีผลสัมฤทธิ์การศึกษาคือเกรดเฉลี่ยสะสม (GPA) ดี อาจจะได้มีทัศนคติต่อการทำงานบริการสุขภาพที่ดีด้วย

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้ประโยชน์

วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครราชสีมา ควรมีการจัดกิจกรรมที่เสริมสร้างทัศนคติที่ดีต่อการทำงานบริการสุขภาพ ที่นอกเหนือจากการจัดโครงการในการเรียนการสอน อาทิ กิจกรรมจิตอาสา พัฒนาทักษะพยาบาล กิจกรรมอาสาให้บริการสุขภาพแก่นักศึกษาที่เจ็บป่วย ร่วมกับอาจารย์เวร กิจกรรมอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหอพัก เป็นต้น กิจกรรมเหล่านี้ควรมีการจัดอย่างต่อเนื่อง เพื่อส่งเสริมให้เกิดทัศนคติที่ดีตั้งแต่แรกเข้ามาศึกษาตั้งแต่ศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 1 จนถึงชั้นปีที่ 4 และจบการศึกษา

เอกสารอ้างอิง

กัญญ์ศิริ จันทรเจริญ, และคณะ. (2549). ทัศนคติของการทำงานบริการสุขภาพของผู้สำเร็จการศึกษา

วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสงขลา. สงขลา: วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสงขลา. สถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข.

จารุวรรณ ชูปลา, และ นฤมล อเนกวิทย์. (2547). การศึกษาทัศนคติต่อการทำงานบริการสุขภาพของนักศึกษา

พยาบาลวิทยาลัยพยาบาลศรีมหาสารคามที่สำเร็จการศึกษา ปีการศึกษา 2546. มหาสารคาม:

วิทยาลัยพยาบาลศรีมหาสารคาม. สถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข.

นวลอนงค์ บุญจรรยศิริ. (2536). ผลของการให้คำปรึกษาแนะนำทางพันธุศาสตร์ต่อความรู้เรื่องโรคและเจต

คติต่อการป้องกันโรคในบิดา – มารดาที่มีบุตรเป็นโรคธาลัสซีเมีย. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาพยาบาลศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหิดล.

ปริญญญา ก้องสกุล และปัทมา แคนยุดต์. (2548). การศึกษาทัศนคติต่อการบริการสุขภาพและความสามารถ

ในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของผู้สำเร็จการศึกษา จากวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสงขลา ปีการศึกษา 2547. ตรัง: วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสงขลา. สถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข.

ปฎิพร บุญกล้า, และคณะ. (2526). การสร้างแบบวัดทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาล. เชียงใหม่: คณะพยาบาล

ศาสตร์. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

รุจิเรศ ธนรักษ์ และสุปราณี สุวรรณน้อย. (2524). อันดับการเลือกเข้าเรียนพยาบาล ทัศนคติต่อวิชาชีพ

และสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน. กรุงเทพฯ: ภาควิชาพยาบาลศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล.

วิภา เพ็งเสงี่ยม, สายสวาท เผ่าพงษ์, และสุภาวดี ไชยเดชธร. (2546). ความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนสอบวัดความรู้ของทบวชมหาวิทยาลัย กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทัศนคติต่อวิชาชีพของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลสังกัดสถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข. นครราชสีมา: วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครราชสีมา. สถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข.

สถาพร แฉวจันทิก, อัญชนา จุลศิริ, และพิศดี มินศิริ. (2549). ทักษะชีวิตที่มีต่อการทำงานบริการสุขภาพของผู้สำเร็จการศึกษาประจำปีการศึกษา 2547 วิทยาลัยพยาบาลพระจอมเกล้า จังหวัดเพชรบุรี. เพชรบุรี: วิทยาลัยพยาบาลพระจอมเกล้า. สถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข.

สร้อยรัตน์ พลอินทร์. (2550). การศึกษาความรู้ เจตคติเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษานักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลพระจอมเกล้า จังหวัดเพชรบุรี. เพชรบุรี : วิทยาลัยพยาบาลพระจอมเกล้า. สถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข.

สุวลักษณ์ ตั้งประดิษฐ์, อรุณ แสงสว่าง, และรวีวรรณ ชยวัฒน์. (2537). ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมทางจริยธรรม ทัศนคติต่อวิชาชีพการพยาบาลและการรับรู้ต่อสภาพแวดล้อมในหอผู้ป่วยกับผลสัมฤทธิ์ทางการฝึกภาคปฏิบัติของนักศึกษาพยาบาล. นครสวรรค์: วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครสวรรค์. สถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข.

อวยพร คัมมุขกุล, และคณะ. (2538). กระบวนการพัฒนาเจตคติและค่านิยมในการประกอบวิชาชีพการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล: กรณีศึกษาคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. สงขลา: คณะพยาบาลศาสตร์. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

อารีย์ สุขก่อวาริ. (2538). การศึกษาทัศนคติต่อวิชาชีพการพยาบาลของนักศึกษา ในสถาบันการศึกษาพยาบาลเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

อารีวรรณ กลั่นกลิ่น, ลออ ดันติสินทร์, และชมนาด พจนามาตร์. (2537). การพัฒนาทัศนคติของนักศึกษาพยาบาลต่อวิชาชีพพยาบาล. เชียงใหม่ : คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

อำภา กันทะเป็ง. (2545). ตัวแปรที่ส่งผลต่อผลลัพธ์ทางการศึกษานักศึกษาพยาบาลในวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครสวรรค์. นครสวรรค์: วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครสวรรค์. สถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข.

Foster, Charles R.. (1952). *Psychology of Life Adjustment*. Chicago: America Technical Society.